

I SI PARIS 2024 ENS FES SOMIAR AMB UN GOL OLÍMPIC?

Els XXXIII Jocs Olímpics i Paralímpics d'Estiu se celebren enguany a Paris, i per primera vegada es tenen en compte els Drets Humans dins de l'estratègia organitzadora. Un pas endavant que arriba tard, però que, sense cap mena de dubte crearà un precedent Olímpic.

La Declaració Universal dels Drets Humans va ser proclamada per primera vegada l'any 1948. Setanta-sis anys després, París acull els primers Jocs Olímpics on se signa un contracte per presentar una estratègia que respecti els drets humans durant l'esdeveniment esportiu.

En futbol, un gol olímpic (que curiosament no té influències Olímpiques) és aquell en el qual la pilota entra directament a la porteria rival després de treure des del córner. De manera directa, s'aconsegueix l'objectiu: marcar.

Quan es parla de la defensa dels drets humans, passa una cosa semblant. Cal anar-hi de manera directa, sense que altres tocs que desviïn la pilota i tenint clar quin és l'objectiu comú. Cal veure la defensa dels drets humans com una eina transversal, directa i d'obligada interacció amb tots els àmbits de les nostres vides, incloent-hi l'esport. El Comitè Organitzador de París 2024 presenta una estratègia completa i holística de defensa de drets humans que,

sense cap mena de dubte, si la teoria fos equivalent a la pràctica, ens farien parlar d'una perfecta execució, al pur estil Comanci.

L'estratègia es basa en tres punts principals. En primer lloc, garantir els drets humans durant tot l'esdeveniment esportiu. L'organització busca vetllar per l'accessibilitat i la inclusió de tots els participants, mitjançant la lluita contra l'assetjament i la violència sexual, i garantint els drets laborals i la dignitat de totes les persones. Assegurar la integritat i l'ètica és essencial per desenvolupar aquest punt. El Comitè ha redactat un Codi Ètic en anglès i francès per tots els participants, incloent-hi voluntaris, staff i atletes, i que ha sigut la base d'una Guia de Bones Pràctiques, entregada juntament amb el contracte laboral a tots els treballadors de París 2024.

En segon lloc, s'utilitzarà la vigilància operacional per vetllar pel compliment dels compromisos i procediments que defensa París 2024. Segons el Comitè, es realitzaran auditories regulars per assegurar que totes les empreses alienes

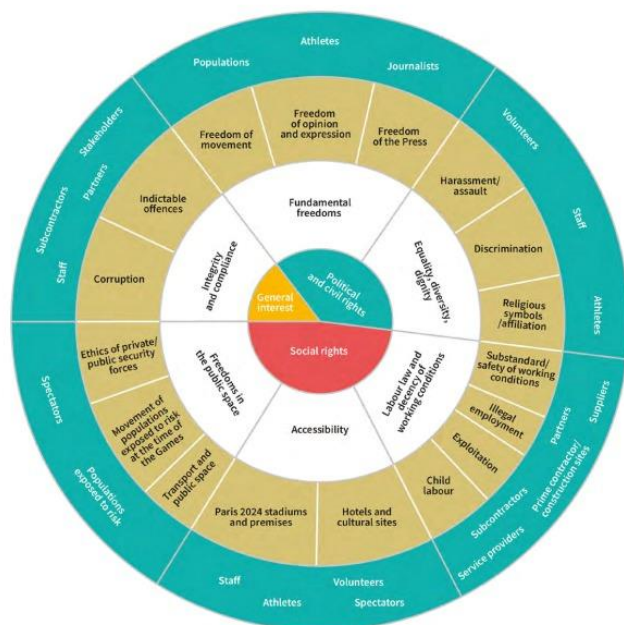
a l'organització compleixen amb l'estratègia i normativa presentada, on s'inclou la defensa dels drets humans. En el cas que no sigui així, s'obriran procediments d'investigació. És important destacar que no només l'organització té la capacitat de denunciar possibles violacions, sinó també la resta d'actors presents en els Jocs Olímpics, inclosos atletes, staff, voluntaris i espectadors. Això es farà a través d'un mecanisme d'alerta *whistleblowing* a disposició de tothom qui ho desitgi.

Finalment, París 2024 busca deixar un llegat que vagi més enllà dels Jocs Olímpics. L'organització ha volgut prioritzar l'economia social i solidària de proximitat, contractant petites i mitjanes

país, per fer que l'esport no només tingui efectes físics, sinó també socials i ambientals. D'altra banda, l'organització defensa que els Jocs Olímpics contribuïran a la creació de nous llocs de feina, promouran la pràctica esportiva a les escoles franceses, atrauran projectes que promoguin la igualtat i lluitin contra la discriminació, i assentaran un precedent d'excel·lència ambiental i sostenibilitat per als Jocs Olímpics del futur.

Dins d'aquesta estratègia, trobem la roda dels drets humans, un gràfic exemplar que explica quins drets i llibertats es garanteixen a París 2024, en quins contextos es podran trobar i a qui es destinen. Al centre d'aquesta roda trobem la base dels drets humans: els

**THE SCOPE OF HUMAN RIGHTS FOR
THE PARIS 2024 GAMES**

Gràfic 1: Roda dels Drets Humans - Paris 2024
Font: Human Rights Strategy, Olympics, 2023

empreses locals. L'organització ha creat un fons per finançar aquelles empreses que promoguin un efecte positiu en els futurs grans esdeveniments esportius del

drets civils i polítics i els drets socials, que aquesta vegada van acompanyats del que els organitzadors anomenen drets d'interès general.

Respecte als drets civils i polítics, París 2024 defensarà les llibertats fonamentals (llibertat de moviment, llibertat d'opinió i expressió, i llibertat de premsa) i els principis d'igualtat, diversitat i dignitat, lluitant contra l'assetjament, la discriminació, i permetent portar símbols religiosos als atletes durant la competició.

Pel que fa als drets socials, París 2024 es compromet a respectar les llibertats a l'espai públic, garantint actituds ètiques per part de les forces de seguretat públiques i privades, traslladant a totes les persones que estiguin exposades al risc durant els Jocs Olímpics, i fent que els visitants i espectadors gaudeixin de l'espai i el transport públic de la ciutat. D'altra banda, París 2024 té un gran compromís amb l'accessibilitat, i s'han adaptat els estadis i complexos de competició, així com els hotels i els llocs d'interès cultural de la ciutat perquè tothom tingui un accés segur a totes les instal·lacions olímpiques.

L'última part de la roda busca respectar els principis d'integritat i compliment de tots els col·laboradors, posant els ulls sobre tots els possibles casos de corrupció i ofenses que hi puguin haver durant l'esdeveniment, deixant clar que no toleraran cap acte en contra dels principis que regeixen els Jocs Olímpics de París 2024.

París 2024: al punt de mira

Tot i que l'estratègia sembli completa i la roda de drets humans giri amb tots els seus engranatges, l'organització no ha estat exempta de crítiques.

El Mundial de Futbol Masculí de 2022 a Qatar ja va ser criticat per la sistemàtica

vulneració de drets humans, especialment pel que a les condicions laborals dels treballadors encarregats de construir les infraestructures del Mundial respecta. En el cas dels Jocs Olímpics d'enguany, el 95% de les infraestructures que s'utilitzaran ja estan construïdes, sumant deu punts extrems en matèria de sostenibilitat a l'esdeveniment. No obstant això, en la construcció del 5% d'infraestructures que falten, s'han detectat contractes laborals irregulars, principalment en treballadors provinents del Nord d'Àfrica. Des de l'executiu es va assegurar que es regularien aquestes situacions. En tot cas, la responsabilitat recau no només en l'empresa constructora, sinó en el Comitè Olímpic Francès, el Comitè Olímpic Internacional (COI) i l'Estat Francès.

Després de la polèmica arran de la llei que prohibia l'ús del hijab a les escoles franceses, França ha tornat al punt de mira per un motiu semblant. Tot i que el COI no prohibeix a les esportistes l'ús del hijab, el Comitè Olímpic Francès sí que ho fa. Una acció que, segons la República, defensa el secularisme, però que al mateix temps, obliga a triar les dones esportistes musulmanes entre la pràctica esportiva professional i la seva fe. El 27 d'octubre de 2023, alguns relators especials del Consell de Drets Humans van expressar a França la preocupació per les accions del país, ja que no només afectava la pràctica esportiva, sinó que podria implicar un augment de les situacions de discriminació i intolerància envers aquest col·lectiu. Amnistia Internacional expressava que la decisió de França vulnerava clarament el Pacte

Internacional de Drets Civils i Polítics, el Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals, la Convenció sobre l'Eliminació de totes les Formes de Discriminació contra la Dona, i la Convenció sobre l'Eliminació de Totes les Formes de Discriminació Racial.

Un dels altres temes polèmics, és l'ús d'un sistema de càmeres d'intel·ligència artificial per preservar la seguretat durant tot l'esdeveniment esportiu. En principi, les càmeres no haurien d'utilitzar el reconeixement facial, ja que està prohibit per llei a França, però la societat civil no acaba de creure les declaracions de les autoritats. Les càmeres d'intel·ligència artificial faran saltar les alarmes en set casos específics: quan hi hagi un augment en les multituds i es faci de manera anormal, quan es detectin objectes abandonats, quan hi hagi presència o ús d'armes o s'obri foc, quan es trobi una persona a terra, i quan algú infringeixi les normes de trànsit a la ciutat. Una vegada salti l'alarma, un equip d'agents de policia, de bombers o de personal de seguretat del transport públic decidiran si l'amenaça és real o no. Els promotors d'aquesta eina de seguretat s'han escudat en què la decisió final d'actuar la té un ésser humà, i no l'algoritme, deixant veure que el marge d'error és mínim.

Algunes organitzacions de drets humans han destacat que, la diferència entre utilitzar o no el reconeixement facial és nul·la i que ambdues situacions porten a un control de masses que analitzen la manera d'actuar de la gent, decidint si allò que fan és sospitosos o no, i atacant un gran nombre de drets civils. També han posat en rellevància la possibilitat

d'actuacions racistes i xenòfobes per part de les forces de seguretat, basades en prejudicis i estereotips que, sense dubte, atacarien el principi del respecte a la dignitat humana.

Mirant enrere a la història, veiem que hi ha dues tradicions olímpiques: l'encesa de la flama i el desplaçament de les persones sense-sostre de la ciutat que acull els Jocs. Des de fa uns mesos que el govern d'Emmanuel Macron ha començat a reubicar les persones que vivien als carrers de París cap a zones més regionals. A causa dels Jocs Olímpics, els allotjaments on aquestes persones passaven la nit, deixaran d'acollir-les per oferir un sostre als participants, espectadors i visitants de París 2024. La idea del govern francès és traslladar els sense-sostre a allotjaments en les diferents regions de França per reduir la densitat de població de París durant els Jocs i aconseguir que això tingui un impacte a llarga durada. La regió de l'Île-de-France, on es troba la capital francesa, acull la majoria de les persones sense-llar, ja que és on troben més organitzacions socials i oportunitats laborals.

Veient els precedents, és difícil confiar en el fet que la idea de l'executiu de Macron s'apliqui amb una mirada de drets humans i no des de la voluntat de fer una neteja social de la ciutat per generar una imatge exterior positiva. Així i tot, la reubicació de les persones sense-sostre, acompanyada d'una bona dotació de recursos per les regions acollidores que permetin assegurar un accés a un sostre, als serveis bàsics i promoure una inserció laboral plena pels afectats, pot ser positiva.

L'organització dels Jocs Olímpics d'enguany té l'oportunitat d'utilitzar l'esport com a eina defensora de drets humans, i de tenir en compte que tots els actors, des del primer a l'últim, poden ser defensors i defensats. Caldrà veure si amb París 2024 gaudim finalment del gol olímpic, o si, com molts altres anys, la passada de la victòria va directe al travessar.

Carla Cid Rodríguez

Màster en Globalització,
Desenvolupament i Cooperació

Universitat de Barcelona

Referències

Amnesty International. (2024, 8 març). *France: Ensure Muslim women and girls can play sports*. <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2024/03/france-ensure-muslim-women-and-girls-can-play-sports/>

BBC News. (2023, 19 juliol). Paris 2024 Olympics: Concern over French plan for AI surveillance. *BBC News*. <https://www.bbc.com/news/world-europe-66122743>

France 24. (2023, 24 maig). *Homeless to be moved out of Paris ahead of 2024 Olympics*. <https://www.france24.com/en/live-news/20230524-homeless-to-be-moved-out-of-paris-ahead-of-2024-olympics>

Human Rights Strategy - Paris 2024. (2023, juny). *Olympics*. <https://www.paris2024.org/en/human-rights-strategy/>

Liakos, C., & Szaniecki, M. (2023, 26 setembre). UN slams France's decision to ban French athletes' hijabs at 2024 Olympics. *CNN*. <https://edition.cnn.com/2023/09/26/europe/un-hijab-olympics-intl/index.html>

Pascual, J. (2022, 7 desembre). Paris 2024: The undocumented workers building the Olympics. *Le Monde.fr*. https://www.lemonde.fr/en/france/article/2022/12/05/paris-2024-the-undocumented-workers-building-the-olympics_6006673_7.html

Publicat per

**Associació per a les
Nacions Unides
a Espanya**
United Nations Association of Spain

Amb el suport de

**Generalitat
de Catalunya**

ANUE no considera necessàriament com a seves les opinions expressades pels seus col·laboradors.